

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Cudz/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8018200599
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8018200599.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žiadateľa R. L., bytom X. XX/X, XXX XX N. nad R., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule, takto

rozhodol:

Návrh na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule sa zamieťa.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Krajskému súdu v Prešove dňa 02.10.2018 žiadateľ R. L. požiadal o vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule notárskej zápisnice N 50/2010, Nz 3679/2010 zo dňa 04.10.2010 vydanéj Notárskym úradom A.. N. M. v D., podľa ktorej dlžníčka pani R. D., rod. D., nar. XX.XX.XXXX dala súhlas s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. Zároveň povinná osoba vyhlásila, že toto vyhlásenie činí pri plnom vedomí, bez akéhokoľvek fyzického alebo psychického nátlaku a má slúžiť ako exekučný titul a uznanie dlhu pre veriteľa R. L. podľa § 41 a nasl. Zákona č. 233/95 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

2. R. L. a pani R. D. prehlásili, že 08.01.2010 uzavreli Zmluvu o pôžičke, na základe ktorej pán R. L. poskytol pani R. D. finančné prostriedky vo výške 33.300 eur a dlžníka sa zaviazala finančné prostriedky veriteľovi vrátiť v lehote do 08.03.2010. Zároveň zmluvné strany sa dohodli na úroku z omeškania a to 2 % mesačne z dlžnej sumy od 09.03.2010 až do úplného zaplatenia.

3. V predmetnej veci je uplatnený nesporný nárok v súlade s článkom 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21.04.2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (ďalej len „Nariadenie o EET“).

4. Podľa článku 4 ods. 3 Nariadenia o EET verejná listina je dokument, ktorý bol formálne vypracovaný alebo zaregistrovaný ako verejná listina, ktorého právo súvisí s podpisom a obsahom listiny a bola stanovená orgánom verejnej správy alebo iným orgánom splnomocneným na tento účel členským štátom, z ktorého pochádza.

Podľa § 21 ods. 2 CSP na vydanie, zmenu a zrušenie osvedčení podľa osobitného predpisu súvisiaceho s verejnou listinou je príslušný krajský súd, ktorý je príslušný na vyššie overovanie listín podľa osobitného predpisu.

5. Ratio legis (účel) nariadenia predstavuje ďalší krok v odstraňovaní prekážok voľného pohybu súdnych rozhodnutí v rámci európskeho justičného priestoru. Jeho cieľom je odstrániť konanie o prehlásení vykonateľnosti súdneho rozhodnutia, súdneho zmieru alebo vykonateľných verejných listín vydaných alebo vyhotovených v niektorom z členských štátov. Nariadenie je priamo aplikateľné a má aplikačnú prednosť pred národným právom. Jeho aplikácia je dôvodná iba v sporoch s medzinárodným prvkom, pretože rovnako ako ďalšie nariadenia z oblasti súdnej spolupráce bolo prijaté na základe článku 81 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorý výslovne hovorí o rozvíjaní justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky na základe zásady vzájomného uznávania súdnych a

mimosúdnych rozhodnutí. V prípade európskeho exekučného titulu je medzinárodný prvok daný tým, že sú rozhodnutia, súdne zmiery alebo verejné listiny, ktoré boli potvrdené ako európsky exekučný titul, vykonané v inom členskom štáte (s výnimkou Dánska), než to v tom ktorom boli vydané (Drápal L. Bureš, J. a kol.: Občiansky soudní řád II. § 201 - 376, komentář k I. vydání Praha: C.H.Beck, 2009, s. 3118, 3119).

Európsky exekučný titul je osvedčenie, ktoré sprevádza rozhodnutie, súdny zmier alebo verejnú listinu a ktoré umožňuje v Európskej únii voľný obeh takéhoto rozhodnutia, zmiery alebo listiny. Toto osvedčenie samo de facto predstavuje tzv. „európsky súdny pas“ pre rozhodnutia, zmiery a verejné listiny. Na úrovni európskeho spoločenstva existujú dva spôsoby, ako požiadať o výkon rozhodnutia, súdneho zmiery alebo verejnej listiny v zahraničí. Je to buď získanie európskeho exekučného titulu v členskom štáte, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, súdny zmier schválený alebo verejná listina vydaná/spísaná alebo získaním vyhlásenia vykonateľnosti (exequatur) v členskom štáte, v ktorom požaduje výkon postupom ustanovenia nariadenia Rady európskeho spoločenstva č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní výkone rozsudku občianskoprávných a obchodnoprávných veciach, tzv. „Bruseli I“. Európsky exekučný titul umožňuje rýchly a účinný výkon rozhodnutia bez zapájania súdov v členskom štáte výkonu do časovo náročných a nákladných formalít, ktoré súvisia s vyhlásením vykonateľnosti postupom uvedeným Nariadením Brusel I. Nariadenie Brusel I sa uplatní v občianskoprávných a obchodnoprávných veciach bez ohľadu na podstatu súdu alebo tribunálu.

Cieľom Nariadenia o európskom exekučnom titule č. 805/2004 z 21.4.2004 je vytvoriť európsky exekučný titul pre nesporné nároky, ktorý je vykonateľný vo všetkých členských štátoch EU (okrem Dánska) bez toho, aby bolo v členskom štáte výkonu potrebné osobitné konanie (exequatur). Ako je zrejmé z čl. 26 v spojení s čl. 33 Nariadenia o EET predmetné nariadenie sa však uplatňuje iba na verejné listiny spísané pred príslušným orgánom v členskom štáte inom ako Rumunsko a Bulharsko 21. januára 2004 alebo neskôr.

6. Súd v tomto smere poznamenáva, že z obsahu predložených listín zo strany navrhovateľa jednak nemožno nepochybné zistiť medzinárodný prvok, ktorý by odôvodňoval vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule a navrhovateľ i povinná osoba sú subjekty práva, občania Slovenskej republiky s bydliskom na jej území. Na území Slovenskej republiky notárom so sídlom Notárskeho úradu v Humennom bola spísaná notárska zápisnica. Súd preto nevzhladol dôvod na vydanie osvedčenia nevyhnutne vyžadujúceho existenciu medzinárodného prvku.

7. Notárska zápisnica je ako procesnoprávny inštitút uznaná ako exekučný titul, ktorý nadväzuje na ustanovenia občianskeho a obchodného práva o uznaní dlhu, resp. záväzku. Súhlas povinného s vykonateľnosťou notárskej zápisnice je jej podstatnou náležitosťou, tento prejav vôle dlžníka (povinného) robí z notárskej zápisnice právny titul spôsobilý na exekúciu.

8. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.11.2010 sp.zn. 3Cdo/69/2009 „aj pri posudzovaní notárskej zápisnice sa preto uplatňuje tzv. prezumpcia správnosti. Notárska zápisnica je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak mimo formálnych podmienok vykonateľnosti spĺňa podmienky materiálnej vykonateľnosti.

9. Jednou z podmienok materiálnej vykonateľnosti je, aby notárska zápisnica obsahovala právny záväzok (stanovenie konkrétnej povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu vznikutej na základe určitej právnej skutočnosti), ďalšími sú označenie oprávnenej osoby, povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice.“

10. Z obsahu notárskej zápisnice súd zistil, že právnym dôvodom spísania notárskej zápisnice je Zmluva o pôžičke zo dňa 08.01.2010 na sumu 33.300 eur s dohodou o úroku z omeškania vo výške 2 % mesačne, t.j. 24 % ročne.

11. Pokiaľ sa zákonodarca rozhodol zaviesť do právneho poriadku notársku zápisnicu ako exekučný titul, nepochybné tým prejavil svoj záujem o posilnenie riešenia sporov medzi účastníkmi právnych vzťahov vzniknutých z právnych skutočností, tak ako napr. z právnych úkonov podľa občianskeho práva, predovšetkým mimosúdnym spôsobom. Ponechal teda rozhodnutie o tom, či vzniklý spor o práve alebo povinnosti v takýchto právnych vzťahoch si účastníci budú riešiť pomocou autoritatívneho zásahu súdu, alebo bez neho, na ich vôľu. Treba hneď poznamenať, že takáto voľnosť, ktorú zákonodarca ponechal účastníkom právnych vzťahov, najmä pokiaľ ide o oblasť občianskeho práva, pre ktorú je

typická autonómia vôle účastníkov právnych vzťahov, neodporuje sama osebe žiadnemu princípu ústavnej hodnoty. Zákonodarca takúto voľnosť nakoniec neoponechal neobmedzenú, stačí ako príklad uviesť ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Samozrejme, že aj samotná ústava vyžaduje, aby zákonodarca neoponechal bez obmedzenia takúto voľnosť účastníkom občianskoprávných vzťahov, najmä pokiaľ ide o oblasť ľudských práv a základných slobôd, ktorých účinné rešpektovanie vyžaduje od zákonodarcu niekedy aj tzv. pozitívnu povinnosť prijať príslušnú zákonnú úpravu. V oblasti aplikácie práva ústava významnú povinnosť ukladá aj v ustanovení čl. 152 ods. 4, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

12. Pokiaľ ide o notársku zápisnicu ako exekučný titul, tak ako to už bolo uvedené vyššie, zákonodarca hlavný dôraz položil na výslovný ‚súhlas povinnej osoby s exekúciou‘. Ponechal teda rozhodnutie o vzniku tohto exekučného titulu v prvom rade na vôli povinnej osoby, ktorá samozrejme nesmie byť postihnutá žiadnymi právne relevantnými vadami, najmä nesmie byť dôsledkom prinútenia. Týmto rozhodnutím povinná osoba zároveň prejavila vôľu vyhnúť sa súdnemu sporu, pokiaľ ide o rozhodnutie o svojom záväzku voči oprávnenej osobe. Zákon jej to dovolil práve tým, že za istých podmienok povýšil notársku zápisnicu na exekučný titul. Zákon zároveň dovolil oprávnenej osobe uspokojiť sa s týmto exekučným titulom a podľa vlastného uváženia uplatniť po dobu jeho platnosti na jeho základe svoje práva v exekučnom konaní. Inými slovami, zákon účastníkom hmotnoprávneho vzťahu za istých podmienok dovolil, aby si zabezpečili exekučný titul bez toho, aby ich vec z hľadiska hmotného práva preskúmal v občianskom súdnom konaní a vyniesol o tom definitívne a záväzné rozhodnutie súd. Ak by sa mal exekučný súd zmocniť takéhoto preskúmania veci v rámci exekučného konania, muselo by to byť v zákone výslovne uvedené, pretože takéto preskúmanie ide nad rámec preskúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu.“

Tieto závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, vzťahujúce sa na konanie a rozhodovanie exekučného súdu, je možné v plnom rozsahu aplikovať na rozhodovanie súdu v konaní o žiadosti o vydanie osvedčenia o EET podľa § 21CSP pri skúmaní dôvodnosti požiadavky vykonateľnosti rozhodnutia (verejnej listiny) podľa čl. 6 ods. 1 písm. a/ Nariadenia o EET, ako to urobil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 26. februára 2009 sp. zn. 3 Cdo 7/2007 (vydanom tiež v konaní o žiadosti vydanie osvedčenia o EET). V tomto uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky (o.i.) uviedol: „Vydaniu osvedčenia predchádza náležité preskúmanie exekučného titulu. Podstatou tohto preskúmania je preverenie materiálnej a formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu. V prípade notárskej zápisnice formálna stránka jej vykonateľnosti spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v § 47 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok). Materiálna stránka spočíva v dodržaní tých obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého nevyhnutnými náležitosťami notárskej zápisnice ako exekučného titulu sú vyznačenie oprávnenej a povinnej osoby, právny dôvod, predmet a čas plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Co/5/2014 zo dňa 10.02.2015) .

13. Žalovaná tak vo výzve Krajského súdu v Prešove vyjadrila, že uznáva dlh v notárskej zápisnici a to s 9 % zákonným ročným úrokom z omeškania zo sumy 33.300 eur od 09.03.2010 do zaplatenia, pričom pôžičku vo výške 33.300 eur brala od pána L. R. za účelom uspokojenia iných veriteľov, od ktorých si zobrala pôžičky a ktorí sa jej vyhrážali. Žiadne iné pôžičky od pána L. R. nemá.

14. V prejednávanej veci je nepochybné, že žiadateľ R. L. uviedol v žiadosti o osvedčenie aj e-mailovú adresu a@b.c (č.l. 1 spisu).

15. Z výpisu zo živnostenského registra je zrejmé, že R. L. vykonáva podnikateľskú činnosť okrem iného v predmete podnikania poskytovania úverov z vlastných zdrojov od 12.12.2005 s obchodným menom R. L. - F. T., pričom v konaniach vedených pod spisovými značkami vedenými Krajským súdom v Prešove pod sp.zn. 9Co/34/201751, 7Co/199/2014, 5Co/188/2018, 3Co/165/2018, 3Co/141/2008, 19Co/298/2014, 19Co/105/2017, 12Co/242/2015 (kde R. D. požičala Z. U. 1.100 eur, ktorá svoju pohľadávku neskôr postúpila R. L.), XCoE/XXX/XXXX, XCo/XX/XXXX-XXX, 6Co/87/2019 (v tomto konaní bola zistená občianskoprávna úžera). R. L. ako fyzická osoba - nepodnikateľ uplatňuje práva prevažne z nesplatených pôžičiek.

„Za zneužití výkonu práva lze považovat pouze takové jednání, jehož cílem není dosažení účelu a smyslu sledované právní normou, nýbrž které je v rozporu s ustálenými dobrými mravy vedeno přímým úmyslem způsobit jinému účastníku újmu (rozsudek Nejvyššího soudu z 28. 6. 2000, sp. zn. 21 Cdo 992/99, Soudní judikatura 11/2000.“

16. Dobrými mravy v občanskoprávních vztazích se v soudní praxi rozumí soubor společenských, kulturních a mravních pravidel chování, který je vlastní obecně uznávaným vzájemným vztahům mezi lidmi a mravním principům společenského řádu a který v historickém vývoji osvědčil jistou neměnnost, vystihující podstatné historické tendence jsou sdíleny rozhodující částí společnosti, a mají povahu norem základních (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.9.1998 sp. zn. 3 Cdo 51/96, uveřejněný pod č. 5 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2001, a rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.5.1997 sp. zn. 2 Cdo 473/96, uveřejněný pod č. 16 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1998), který je konformní se závěrem obsaženým v nálezu Ústavního soudu ze dne 26.2.1998, sp. zn. II. ÚS 249/97, uveřejněným pod č. 14 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, roč. 1998, který za dobré mravy považuje souhrn etických, obecně zachovávaných a uznávaných zásad, jejichž dodržování je mnohdy zajišťováno i právními normami tak, aby každé jednání bylo v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti.

17. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Uvedené ustanovenie umožňuje súdu posúdiť vec v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že tomu tak nie je, odoprieť právnu ochranu uplatňovaného práva. Aplikácia tohto ustanovenia umožňuje aj zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občianskoprávných vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá totiž vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. marca 2011, sp. zn. 3 Cdo 144/2010).

Z daňového hľadiska by zásada zákazu zneužitia práva mohla definovať ako zákaz vyslovene umelých konštrukcií zbavených hospodárskej reality a vytvorených iba s cieľom dosiahnuť daňovú výhodu (rozhodnutie Súdneho dvora Európske únie vo veci č.k. C - 504/10 Tanoarch s.r.o.: zákaz umelých (daňovoprávnych) konštrukcií.

Žiadateľ teda na jednej strane uplatňuje práva ako fyzická osoba podnikateľ a na strane druhej ako nepodnikateľ poskytujúci úvery - pôžičky ďalšiemu neobmedzenému okruhu osôb mimo svojej podnikateľskej činnosti s efektom vyhnúť sa spotrebiteľskej kontrole zmluvných podmienok a tak konania so slabšou zmluvnou stranou podľa § 290 a nasl. CSP, čo tiež podľa názoru súdu predstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.

18. Rozpor výkonu práva žiadateľa s dobrými mravmi je indikovaný podnikaním mimo svojej činnosti R. L. - F. T. pretože v tomto ako aj označených konaniach uplatňoval práva prevažne z pôžičiek ktoré poskytoval ako fyzická osoba nepodnikateľ. V priamej spojitosti s uvedeným potom vyvstáva otázka či konanie žiadateľa nevykazuje aj znaky rozporu s fiškálnym záujmom štátu čoho dôsledkom v prejednávanej veci je neposkytnutie ochrany práve z dôvodu jeho konania v rozpore s dobrými mravmi. So zreteľom na neexistenciu medzinárodného prvku v prejednávanej veci a zjavný rozpor výkonu práva žiadateľa s dobrými mravmi bolo dôvodné návrh na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule zamietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu (Krajský súd Prešov) na Najvyšší súd Slovenskej republiky, písomne v troch jeho vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolaie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods.1 CSP)

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou. (§ 371 a § 372 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a to Exekučného poriadku a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.